

ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Γραφείο Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης
Καπλάνη 9, Ιωάννινα 45444
τηλ.: 26513-61359 | e-mail: symparastatis.ioannina@gmail.com

Αριθ. Πρωτ.: 5/29.5.2025

ΠΡΟΣ:

Κυρία
Αναστασία Γιογλή
Πρόεδρο Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Ιωαννιτών

Κοινοποίηση:

Κύριο
Θωμά Μπέγκα
Δήμαρχο Ιωαννιτών

Κύριο

Κωνσταντίνο Μπαμπασίκα
Γενικό Γραμματέα Δήμου Ιωαννιτών

Κυρία Πρόεδρε,

Σύμφωνα με το άρθρο 77 § 5 του Ν.3852/10, σας υποβάλλω την ετήσια έκθεσή μου για το έτος 2024, η οποία παρακαλώ να συζητηθεί στην ειδική συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου για τον απολογισμό πεπραγμένων της Δημοτικής Αρχής.

Παρακαλώ επίσης, όπως η έκθεσή μου αυτή, διανεμηθεί σε όλα τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου και αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Δήμου Ιωαννιτών, όπως προβλέπεται από το άρθρο 77 παρ. 5 του ν.3852/2010.

Γιανγιώτης Ι. Κατσάνος

Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης Δήμου Ιωαννιτών

ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΤΟΥΣ 2024

**ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΔΗΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΤΟΥΣ 2024

Εισαγωγή

Ο θεσμός του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης δημιουργήθηκε για να επιληφθεί θεμάτων κακοδιοίκησης και γραφειοκρατικών αγκυλώσεων στα πλαίσια του κράτους δικαίου και σε συνθήκες οικονομικής ισορροπίας και ομαλής λειτουργίας του Δημόσιου τομέα. Οι οικονομικές συνθήκες της τελευταίας δεκαετίας έχουν διαταράξει αυτές τις ισορροπίες και δημιούργησαν αμφισβήτηση στην ικανότητα του εν γένει Διοικητικού μηχανισμού της χώρας να ανταποκριθεί σε συνθήκες οριακές για τη λειτουργία του, έχοντας μάλιστα αυτός επιβαρυνθεί από την αποψίλωσή του σε επίπεδο προσωπικού, την υποχρηματοδότησή του και τις συνεχείς αλλαγές του νομοθετικού πλαισίου, που δυσκολεύουν έτι περαιτέρω τη διοίκηση των Δήμων, τους δημότες και τις επιχειρήσεις.

Ευρωπαϊκό Θεσμικό Πλαίσιο

Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης είναι θεσμός με τη μορφή **Ανεξάρτητης Αρχής**, που εφαρμόστηκε πρώτα σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες και στην Ελλάδα από δεκαετίας κατόπιν των από πολλών ετών εισηγήσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ειδικότερα το ιστορικό αυτών των ευρωπαϊκών συστάσεων και ψηφισμάτων έχει ως εξής:

- Το 1975 με τη Σύσταση 757, η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης συνέστησε στην Επιτροπή Υπουργών να καλέσει τις κυβερνήσεις των κρατών-μελών να εξετάσουν την δυνατότητα διορισμού προσώπων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με τις αρμοδιότητες των Συνηγόρων του Πολίτη.
- Το 1985 η Επιτροπή Υπουργών των κρατών του Συμβουλίου της Ευρώπης θέσπισε την Σύσταση R (85) 13 “για τον θεσμό του Συνηγόρου του Πολίτη”, καλώντας τα κράτη να διορίσουν Συνηγόρους του Πολίτη σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ή σε ειδικούς τομείς της δημόσιας διοίκησης. Το ίδιο έτος, η Επιτροπή Υπουργών θέσπισε το Ψήφισμα (85)8 για την συνεργασία μεταξύ των Συνηγόρων και του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- Το 1999, το Κογκρέσο Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης θέσπισε το Ψήφισμα 80 για τον ρόλο των τοπικών Διαμεσολαβητών ή Συνηγόρων στην προάσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών, κείμενο στο οποίο επισυνάπτονται και οι “Αρχές που διέπουν τον θεσμό του Διαμεσολαβητή σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο”. Με το Ψήφισμα αυτό, καλούνται οι τοπικές και

περιφερειακές αρχές που ήδη έχουν τον θεσμό να ιδρύσουν ένα εθνικό δίκτυο τοπικών και περιφερειακών Διαμεσολαβητών για την συγκέντρωση εμπειριών και να εξεταστεί η δυνατότητα της συνεργασίας και εναρμόνισης για την επίλυση των προβλημάτων των πολιτών με τις δημόσιες αρχές.

Σύμφωνα με τις “Αρχές που διέπουν τον θεσμό του Διαμεσολαβητή σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο”, ο τοπικός Διαμεσολαβητής πρέπει να έχει ελεύθερη πρόσβαση σε έγγραφα, αρχεία και φακέλους της ελεγχόμενης διοικητικής αρχής, προκειμένου να ασκεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά του. Εκτός από τις υποθέσεις στις οποίες ισχύει η αρχή του κρατικού απορρήτου για λόγους σχετικούς με την άμυνα, την εθνική ασφάλεια κ.τ.λ., δεν είναι αποδεκτή καμία άρνηση πρόσβασης. Η εξουσία πρόσβασης πρέπει επίσης να περιλαμβάνει την δυνατότητα διεξαγωγής ερευνών και την επίσκεψη και/ή αυτοψία του σχετικού χώρου με την βοήθεια ειδικών, όταν επιβάλλεται από τις περιστάσεις. Ο υπεύθυνος για την ελεγχόμενη πράξη ή συμπεριφορά πρέπει να είναι διαθέσιμος να απαντά στις ερωτήσεις του Διαμεσολαβητή και να τον βοηθά να ασκήσει την αποστολή του. Η ελεγχόμενη διοικητική αρχή πρέπει να εξετάζει τις συστάσεις, προτάσεις και άλλες πρωτοβουλίες του Διαμεσολαβητή και, σε κάθε περίπτωση, να εκθέτει τους λόγους για τους οποίους κατά τη γνώμη της την αποτρέπουν από το να τις ακολουθήσει. Η απόκριση της διοίκησης θα πρέπει να λαμβάνεται εντός προκαθορισμένου χρόνου. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ελευθερία της πρόσβασης, θα πρέπει να προβλέπονται και να επιβάλλονται σχετικές κυρώσεις για κάθε άρνηση, εμπόδιο, παρεμπόδιση ή άλλο τύπο δυστοκίας από την πλευρά ενός δημοσίου υπαλλήλου ή λειτουργού.

Τα αποτελέσματα της δράσης του Διαμεσολαβητή θα πρέπει να καταγράφονται σε ειδικές, περιοδικές ή ετήσιες εκθέσεις ή σε άλλα έγγραφα και να δημοσιοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο. Προκειμένου η δημοσιότητα να είναι επιτυχής, ο Διαμεσολαβητής θα πρέπει να είναι σε θέση να προσεγγίσει το όργανο της τοπικής αρχής που είναι υπεύθυνο για την θέσπιση των σχετικών διατάξεων όσον αφορά την διοικητική δράση, τον οργανισμό των υπηρεσιών, τους κανονισμούς, τις διαδικασίες κλπ., προκειμένου να προτείνει κάθε τρόπο (τροποποίηση, αναθεώρηση των ισχυόντων μέτρων, πρόταση νέων διατάξεων κλπ), με τον οποίο μπορεί να διευκολυνθεί η αποτελεσματική τήρηση των ατομικών δικαιωμάτων από την τοπική αρχή.

Το 2013 η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης θέσπισε το Ψήφισμα 1959 (2013) για την ενίσχυση του ρόλου των Συνηγόρων στην Ευρώπη. Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση συστήνει στα κράτη να αναθεωρήσουν την νομοθεσία τους, προκειμένου οι Συνήγοροι να έχουν αρμοδιότητες κατά τα διεθνή πρότυπα και **να αποφύγουν με κάθε τρόπο την μείωση του προϋπολογισμού των Συνηγόρων**, καθώς αυτή “*συνεπιφέρει την απώλεια της ανεξαρτησίας των θεσμών Συνηγόρου ή ακόμη και την κατάργησή τους.*” Το Ψήφισμα αναφέρει ότι η εποπτεία της διοίκησης από ανεξάρτητα όργανα είναι απαραίτητη λειτουργία σε πολιτειακά συστήματα διάκρισης των λειτουργιών.

Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο

Στην ελληνική του εκδοχή ο θεσμός του Συμπαραστάτη στοχεύει στην εξέταση καταγγελιών των άμεσα θιγόμενων δημοτών και επιχειρήσεων για κακοδιοίκηση και φαινόμενα γραφειοκρατίας των υπηρεσιών και επιχειρήσεων του Δήμου και παράλληλα είναι αυτός, που διαμεσολαβεί προκειμένου να επιλυθούν τα προβλήματα, που προκύπτουν μεταξύ πολιτών και επιχειρηματιών αφενός και οργάνων της αιρετής Διοίκησης του και εν γένει υπαλλήλων του Δήμου αφετέρου.

Είναι με άλλα λόγια, ο «αποκεντρωμένος Συνήγορος του Πολίτη» σε επίπεδο Δήμου, με τη διαφορά πως τα όρια της δράσης του είναι σχετικά περιορισμένα. Όμως, η γενικόλογη διατύπωση των ορίων αυτών στο νόμο, δίνει στην πράξη στο Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης τη δυνατότητα για ένα σημαντικά ευρύτερο πεδίο παρεμβάσεων του.

Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4623/2019 (Α' 134) επανήλθε σε ισχύ το άρθρο 77 του ν.3852/2010 (Α' 87), με το οποίο θεσπίστηκε και εξειδικεύτηκε ο θεσμός του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης. Το κείμενο του νόμου έχει ως εξής:

1. Στους δήμους άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, επιλέγεται, κατόπιν προκηρύξεως που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου, πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας, ως συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης. Υποψηφιότητες υποβάλλονται με δήλωση που κατατίθεται στο προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου κατά την έναρξη της διαδικασίας επιλογής. Ως συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης δεν μπορεί να επιλεγεί αιρετός δήμου, περιφέρειας ή βουλευτής. Ως προς το αξίωμα του συμπαραστάτη του δημότη ισχύοντα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα που προβλέπονται στο άρθρο 14 του παρόντος. Η θητεία του συμπαραστάτη ακολουθεί τη θητεία των δημοτικών αρχών.

2. Η διαδικασία για την επιλογή του συμπαραστάτη γίνεται εντός έξι (6) μηνών από την εγκατάσταση των αρχών. Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης επιλέγεται με απόφαση η οποία λαμβάνεται με μυστική ψηφοφορία και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Αν δεν επιτευχθεί η επιλογή, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται κατά την ίδια ή μεταγενέστερη συνεδρίαση με την ίδια πλειοψηφία. Είναι επιτρεπτή με την ίδια πλειοψηφία και την αυτή διαδικασία η ανάκληση του συμπαραστάτη για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

3. Ο συμπαραστάτης υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες του δήμου, δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών του δήμου, των νομικών του προσώπων και των επιχειρήσεών του και διαμεσολαβεί προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους ενδιαφερόμενους.

4. Η υποβολή καταγγελίας ή αναφοράς στο συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης δεν αναιρεί τη σχετική αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη ως

ανεξάρτητης αρχής, ούτε τις αρμοδιότητες άλλων ελεγκτικών οργάνων και αρχών, καθώς και του Ελεγκτή Νομιμότητας.

5. Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης συντάσσει ετήσια έκθεση. Η ετήσια έκθεση παρουσιάζεται από τον ίδιο και συζητείται στην ειδική δημόσια συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου για τον απολογισμό της δημοτικής αρχής κατά τις διατάξεις του άρθρου 217 του Κ. .Κ., εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της. Ο συμπαραστάτης μπορεί επίσης να προβαίνει στη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης της δημοτικής διοίκησης και των σχέσεων της με το κοινό, τόσο στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσής του, όσο και επ' ευκαιρία σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης που ο ίδιος εντοπίζει. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι ειδικές προτάσεις του συμπαραστάτη υποβάλλονται στον δήμαρχο και κοινοποιούνται στο δημοτικό συμβούλιο και στον γενικό γραμματέα του δήμου. Τόσο η ετήσια έκθεση όσο και οι ειδικές προτάσεις του συμπαραστάτη αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου με φροντίδα των δημοτικών υπηρεσιών.

6. Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης λαμβάνει αντιμισθία ισόποση με την αντιμισθία του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου. Ως προς την καταστατική θέση και τις ευθύνες του συμπαραστάτη και της επιχείρησης ισχύουν οι σχετικές διατάξεις για τους δημοτικούς συμβούλους.

Οι Περιφερειακοί και Δημοτικοί Συμπαραστάτες της χώρας έχουν συστήσει από το έτος 2016 ένωση σωματειακής μορφής με την επωνυμία «**Δίκτυο Συμπαραστατών**» και έδρα την Αθήνα. Σκοποί του Δικτύου είναι μεταξύ των άλλων η εξέλιξη και προώθηση του θεσμού του Συμπαραστάτη και η υποβολή προτάσεων προς τους αρμόδιους φορείς για θέματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με βάση την εμπειρία και επαφή των Συμπαραστατών με τους πολίτες.

Αξίζει να αναφερθούν εν προκειμένω μεταβολές που έλαβαν χώρα ενόψει της τελευταίας απογραφής του έτους 2021: Συγκεκριμένα:

1. Παρατηρήθηκε **μείωση του αριθμού των υπόχρεων Δήμων**: Σύμφωνα με τις πληθυσμιακές μεταβολές που κατέγραψε η Γενική Απογραφή Πληθυσμού του 2021, οι Δήμοι κάτω των 20.000 κατοίκων ανέρχονται πλέον σε 178. Συγκεκριμένα, υπήρξαν 10 Δήμοι που έπεσαν κάτω από το όριο των 20.000 κατοίκων και 2 Δήμοι που το ξεπέρασαν. Λαμβάνοντας υπόψιν ότι ο ένας εκ των δύο Δήμων που το ξεπέρασαν είναι νησιωτικός (Δήμος Νάξου και Μικρών Κυκλάδων) και ήταν ήδη υπόχρεος επιλογής Συμπαραστάτη, ο αριθμός των Δήμων που δεν είναι πλέον υποχρεωμένοι να επιλέξουν Συμπαραστάτη βάσει της τελευταίας Απογραφής Πληθυσμού ανέρχονται σε 9. Έτσι, οι Δήμοι που είναι υπόχρεοι επιλογής Συμπαραστάτη διαμορφώνονται πλέον στους 212, από τους 221 της προηγούμενης αυτοδιοικητικής περιόδου.
2. **Αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο εκλογής**: Σύμφωνα με τον Ν. 4873/2021 Άρθρο 51, παρ.3 διευκρινίζεται ότι η απαιτούμενη πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) των παρόντων μελών του Δημοτικού Συμβουλίου για την εκλογή Συμπαραστάτη αφορούσε τη δημοτική περίοδο 2019-2023, με την παρ.1 του ίδιου Άρθρου να επαναφέρει την πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του

Δημοτικού Συμβουλίου για τη νέα αυτοδιοικητική περίοδο 2024-28. Έτσι, η ευρεία συναίνεση που είχε προβλεφθεί στον Καλλικράτη για την επιλογή Συμπαραστάτη επανέρχεται ξανά, αναγνωρίζεται ως η κύρια αιτία για την αδυναμία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης να εκλέξουν Συμπαραστάτη. Συγκεκριμένα, από τους 37 Δήμους που δεν κατάφεραν να επιλέξουν ΣτΔΕ κατόπιν σχετικής συζήτησης στο Δημοτικό Συμβούλιο, στους 35 δεν κατέστη δυνατή η συγκέντρωση της απαιτούμενης πλειοψηφίας από κάποιον εκ των υποψηφίων Συμπαραστατών, ενώ στις άλλες δύο (2) περιπτώσεις δεν είχε κατατεθεί καμία υποψηφιότητα.

Το 2024 χαρακτηρίστηκε από έντονη κινητικότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σχετικά με την “ενεργοποίηση” του θεσμού του Συμπαραστάτη στην περιοχή ευθύνης τους. Έτσι, από τους **212 υπόχρεους Δήμους, οι 109 προέβησαν στον καθορισμό του περιεχομένου προκήρυξης** για την επιλογή ΣτΔΕ. Οι 104 εξ’ αυτών δημοσίευσαν ακολούθως σχετική προκήρυξη, ενώ οι 85 συμπεριέλαβαν το θέμα της επιλογής Συμπαραστάτη στην ημερήσια διάταξη κάποιας συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου. Κατόπιν μίας ή δύο μυστικών ψηφοφοριών, **52 Δήμοι κατάφεραν να εκλέξουν Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης.**

Είναι ιδιαίτερα λυπηρό το γεγονός ότι παρά τη νομοθετική υποχρέωση για εκλογή Περιφερειακών και Δημοτικών Συμπαραστατών σήμερα έχουν εκλεγεί Συμπαραστάτες μόλις στο 1/4 των υπόχρεων Δήμων, πράγμα το οποίο στερεί τις υπηρεσίες του θεσμού στην πλειοψηφία των πολιτών της χώρας. Τιμά ιδιαίτερα το Δήμο Ιωαννιτών, το γεγονός ότι διαχρονικά έχει επιλέξει να στηρίξει και να ενδυναμώσει το θεσμό του Συμπαραστάτη επ’ ωφελεία των δημοτών του.

Το Γραφείο του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης στο Δήμο Ιωαννιτών

Το Γραφείο του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης του Δήμου Ιωαννιτών ξεκίνησε τη λειτουργία του την 25^η Ιουνίου 2024 για τη δημοτική περίοδο 2024-2028. Στεγάζεται σε χώρο επί της οδού Καπλάνη 9 στα Ιωάννινα. Δυστυχώς, δεν υπάρχει διοικητικό προσωπικό στο γραφείο του Συμπαραστάτη, ώστε να υπάρχει μια μόνιμη υπάλληλος, η οποία να μπορεί να συνδράμει με τη γραμματειακή υποστήριξη του Γραφείου του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης. Στον κάτω όροφο του γραφείου είναι οργανικά τοποθετημένη στην Οικονομική Υπηρεσία του Δήμου Ιωαννιτών μια υπάλληλος, η οποία θα μπορούσε με ανάθεση παράλληλων καθηκόντων να εξυπηρετεί και το γραφείο του Συμπαραστάτη. Το γραφείο διαθέτει πλήρη υλικοτεχνική υποδομή. Ακόμη, στην ιστοσελίδα του Δήμου Ιωαννιτών www.ioannina.gr υπάρχει τομέας της ιστοσελίδας ενημερωτικός για το θεσμό του Συμπαραστάτη, ενώ με πρωτοβουλία του Συμπαραστάτη έχει δημιουργηθεί και η ηλεκτρονική διεύθυνση rkatsanos@ioannina.gr. Επίσης με πρωτοβουλία του Γραφείου του Συμπαραστάτη έγινε εκτροπή του τηλεφωνικού αριθμού του γραφείου του Συμπαραστάτη στο κινητό τηλέφωνο του, ώστε να υπάρχει αμεσότητα και επικοινωνία ελλείψει γραμματειακής υποστήριξης.

Προβλήματα Δημοτών και Επιχειρηματιών

Η παρούσα ετήσια έκθεση αφορά τους το έτος 2024-2025. Στο διάστημα αυτό σε ότι αφορά τα αριθμητικά δεδομένα απευθύνθηκαν στο Γραφείο του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης σαράντα δύο (42) Δημότες για ατομικά τους θέματα, μια (1) ομάδα δημοτών για θέματα, τα οποία αφορούσαν περισσότερους του ενός δημότες και δύο (2) Επιχειρήσεις καθώς και μια (1) διαβίβαση από το αντίστοιχο γραφείο του Συμπαραστάτη της Περιφέρειας. Συνολικά δηλαδή τέθηκαν υπόψη του Συμπαραστάτη σαράντα έξι (46) περιπτώσεις και για δεκαέξι (16) από αυτές ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης προέβη σε γραπτή διαμεσολάβηση. Από πλευράς αντικειμένων η κίνηση των υποθέσεων είχε ως εξής με κριτήριο την αρμοδιότητα Διευθύνσεων, Τμημάτων και Δημοτικών Επιχειρήσεων:

Διεύθυνση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος	5
ΔΕΥΑΙ	3
Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και θέματα κυκλοφορίας	12
Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Οικονομική Επιτροπή	10
Διεύθυνση Καθαριότητας – Συντήρησης Έργων – Πρασίνου - Ανακύκλωσης- Αδέσποτα Ζώα	5
Δημοτική Αστυνομία	3
Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας	0
Ζητήματα προσωπικού	0
Νομική Υπηρεσία	2
Διάφορα θέματα	4

Η συνεργασία με τις δημοτικές υπηρεσίες όλων των βαθμίδων ήταν στο διάστημα, που αφορά την παρούσα έκθεση, πολύ καλή. Ήδη από την αρχή της λειτουργίας του Γραφείου του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης έγινε από το προσωπικό του Δήμου κατανοητό ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη δεν είναι ένας επί πλέον προϊστάμενος γι' αυτούς, αλλά ένας σύμμαχός τους, ο οποίος βρίσκεται εκτός της ιεραρχίας κάθε εσωτερικής υπηρεσίας και ο οποίος επιθυμεί πάνω απ' όλα την καλύτερη συνεργασία μαζί τους προς όφελος των δημοτών. Κατ' ακολουθία, το μεγαλύτερο μέρος των εγγράφων και διαμεσολαβήσεων, που απευθύνθηκαν προς δημοτικές υπηρεσίες και

επιχειρήσεις έτυχαν απάντησης, τις περισσότερες φορές έγκαιρης και τεκμηριωμένης. Σε ότι αφορά τα αποτελέσματα, υπάρχουν θέματα, τα οποία επιλύθηκαν με μια απλή τηλεφωνική ή γραπτή επισήμανση προς το αρμόδιο τμήμα, αλλά και θέματα, των οποίων η διαμεσολάβηση για την αντιμετώπισή τους απαιτήσε χρόνο ή βρίσκεται ακόμη εν εξελίξει λόγω της περισσότερο σύνθετης φύσης τους. Ακόμη και σε θέματα, για τα οποία το Γραφείο του Συμπαραστάτη δεν ήταν αρμόδιο, δόθηκαν πρακτικές κατευθύνσεις στους πολίτες για το που να απευθυνθούν για το πρόβλημά τους. Στο ίδιο πλαίσιο παραπέμφθηκαν στις αρμόδιες αρχές και υπηρεσίες θέματα για τα οποία δεν υπήρχε αρμοδιότητα, με την παράκληση/επισήμανση για την κατά το δυνατόν σύντομη διευθέτησή τους.

Παρατηρήσεις-Διαπιστώσεις

Όπως πλείστοι όσοι τομείς της ελληνικής δημόσιας διοίκησης, έτσι και η τοπική αυτοδιοίκηση έχει πληγεί πολλαπλώς στα χρόνια της κρίσης. Τα πλήγματα που έχει δεχθεί είναι γνωστά: αποψίλωση του προσωπικού και μειωμένοι πόροι. Αν μάλιστα σε αυτά προστεθεί και η τεράστια επέκταση των Δήμων από «καποδιστριακούς» σε «καλλικρατικούς», η οποία ακόμη δεν έχει εμπεδωθεί πλήρως, τότε η κατάσταση είναι ακόμη δυσκολότερη. Καλούνται συνεπώς οι Δήμοι να επιτελέσουν ένα έργο περισσότερο περίπλοκο και εκτεταμένο σε απαιτήσεις χωρίς να έχουν στα χέρια τους τα απαραίτητα εργαλεία. Στο ήδη δύσκολο αυτό σκηνικό προστέθηκε και η άκρως αρνητική εξέλιξη της ήδη σχεδόν τριετούς πανδημίας, η οποία ανάγκασε μεγάλο αριθμό δραστηριοτήτων να κλείσουν-πολλές εξ αυτών οριστικά...- και πάγωσε για μεγάλα διαστήματα την όποια δραστηριότητα, οικονομική και κοινωνική, με βαρύτατες και πολυεπίπεδες συνέπειες.

Στις συνθήκες αυτές οι υπηρεσίες και επιχειρήσεις του Δήμου οφείλουν να αρθούν στο ύψος των περιστάσεων και στο μέτρο του εφικτού (ή και υπερβαίνοντας αυτό) να εξυπηρετούν τους δημότες και τις επιχειρήσεις με προθυμία, υπομονή και με αναγνώριση σε κάθε ενδιαφερόμενο των όσων δικαιούται χωρίς ταλαιπωρία και περιττές γραφειοκρατικές αγκυλώσεις. Παραμένει βεβαίως πρόβλημα η υποστελέχωση των υπηρεσιών, ιδιαίτερα σε περιόδους αυξημένης ζήτησης συγκεκριμένων υπηρεσιών. Λόγω της δύσκολης οικονομικής συγκυρίας, δέον να επισημανθεί ότι ένα σημαντικό εύρος αιτημάτων αφορά τον επανακαθορισμό των τελών καθαριότητας, φωτισμού, ιδιαίτερα σε ακίνητα που παραμένουν σε αχρησία (κλειστά)

Η εμπειρία του Γραφείου του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης για το διάστημα που αφορά η παρούσα έκθεση είναι γενικά καλή σε σχέση με τον τρόπο αντιμετώπισης των ενδιαφερομένων δημοτών και επιχειρήσεων. Σε κάθε περίπτωση είναι αυτονόητα απαραίτητο, ο δημότης να λαμβάνει μέσα στις νόμιμες προθεσμίες γραπτές απαντήσεις στα αιτήματά του. Είναι επίσης δικαίωμα του δημότη οι απαντήσεις που λαμβάνει να είναι σαφείς, συγκεκριμένες και κατανοητές για τα ζητήματα που τον απασχολούν, χωρίς τη χρήση ακατανόητης γ' αυτόν, περιττής νομικής και υπηρεσιακής ορολογίας.

Δύο θέματα είναι χρήσιμο να θιγούν ξεχωριστά, εξαιτίας της διαπίστωσης ότι απασχολούν σε σημαντικό βαθμό τους δημότες:

Α) Αδέσποτα ζώα: Πρόκειται για θέμα γνωστό και φλέγον για το Δήμο Ιωαννιτών αλλά και συνολικά για όλους τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, καθώς βάσει του νόμου επωμίζονται τη διαχείρισή του. Εξακολουθεί να είναι διάχυτη η ανησυχία των δημοτών και επισκεπτών της πόλης για το θέμα, όπως είναι ευρέως γνωστό. Σύμφωνα με τον Νόμο 4830/2021, οι Δήμοι στην Ελλάδα έχουν σαφείς και αυστηρές υποχρεώσεις για τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, με στόχο την προστασία τους και την αποτροπή της δημιουργίας νέων αδέσποτων. Οι βασικές υποχρεώσεις τους περιλαμβάνουν: τη **Δημιουργία Επιχειρησιακού Σχεδίου**, όπου κάθε Δήμος υποχρεούται να διαθέτει ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα διαχείρισης των αδέσποτων ζώων, το οποίο περιλαμβάνει: Περισυλλογή, Παροχή κτηνιατρικής περίθαλψης, Ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς (ΕΜΖΣ), Στείρωση και Υιοθεσία. Επίσης περιλαμβάνει την **Ίδρυση και Λειτουργία Καταφυγίων** καθώς και τη λειτουργία δημοτικών ή διαδημοτικών κτηνιατρείων και καταφυγίων για αδέσποτα ζώα συντροφιάς και επίσης προβλέπεται συνεργασία με τις φιλοζωϊκές οργανώσεις για την υλοποίηση των ως άνω υποχρεώσεων των Δήμων.

Πλην όμως δεν αντιμετωπίζεται ακόμη η «καρδιά» του προβλήματος, που είναι η ανάγκη απόσυρσης των αδέσποτων από τους δημόσιους χώρους. Έτσι λοιπόν εξακολουθεί να ισχύει ο νόμος 4039/2012, ως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, του οποίου το καθεστώς για τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων είναι ημιτελές και απρόσφορο, καθώς δεν προβλέπει τη μόνιμη απομάκρυνση των αδέσποτων ζώων από τους κοινόχρηστους χώρους αλλά μόνο τη διαχείρισή τους (στείρωση και εμβολιασμός) και στη συνέχεια την επαναφορά τους στο περιβάλλον όπου βρίσκονταν προηγουμένως. Με τον τρόπο αυτό τα αδέσποτα ζώα είναι μεν στερημένα και εμβολιασμένα, εξακολουθούν όμως να περιφέρονται πεινασμένα και σε αγέλες μέσα στην πόλη, σε περιφερειακές δημοτικές κοινότητες (όπου το πρόβλημα είναι σοβαρό) αλλά και σε ζωτικής σημασίας χώρους όπως τα Νοσοκομεία και η Πανεπιστημιούπολη, με τελικούς Ζημιωμένους και πάλι τους δημότες και επισκέπτες της πόλης, που πέφτουν θύματα επιθέσεων από αυτά. Η άποψη του Συμπαραστάτη είναι ότι για τη βελτίωση της κατάστασης πρέπει να επιδιωχθεί από τους Δήμους της χώρας η τροποποίηση του νόμου 4039/2012 για τα αδέσποτα ζώα με την προσθήκη της υποχρέωσης δημιουργίας χώρων μόνιμης φιλοξενίας των αδέσποτων ζώων από όλους τους Δήμους της χώρας και πρόβλεψη της απαιτούμενης χρηματοδότησης από εθνικούς και ενδεχομένως κοινοτικούς πόρους. Περαιτέρω, θα πρέπει οπωσδήποτε να εφαρμοστούν οι διατάξεις για την ποινική ευθύνη των κατόχων ζώων συντροφιάς, οι οποίοι τα εγκαταλείπουν και τα καθιστούν αδέσποτα χωρίς εμβολιασμό και χωρίς στείρωση. Τούτο αναφέρεται, διότι υπάρχει εκ του αντιθέτου μια μερίδα δημοτών ή πολιτών, η οποία αποσκοπεί στο να αποκομίσει όφελος από τη συγκεκριμένη υποχρέωση του Δήμου, διότι πρωτίστως η ερώτηση που απευθύνεται προς το γραφείο του Συμπαραστάτη είναι η αποζημιωτική δυνατότητα του Δήμου Ιωαννιτών έναντι των πολιτών.

Β) Παρεμβάσεις και μικρά έργα, βελτίωσης της καθημερινότητας των Δημοτών.

Στη διάρκεια τόσο της παρούσας δημοτικής περιόδου μέχρι σήμερα, όσο και της προηγούμενης, διαπιστώθηκε στην πράξη η ανάγκη εκτέλεσης μικρών έργων και παρεμβάσεων, που θα βελτίωναν σημαντικά την καθημερινότητα και ποιότητα ζωής των δημοτών. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν: ασφαλτοστρώσεις σε συγκεκριμένα τμήματα οδών, που είναι σε κάκιστη κατάσταση, κατασκευή σκαλοπατιών και κουपाστών σε αυτά για τη χρήση τους από άτομα που δυσκολεύονται, χαλικόστρωση σε οδούς με χώμα, που είναι γεμάτες από λακκούβες και λάσπη, προσωρινός φωτισμός σε σημεία που απουσιάζει πιθανόν με χρήση κινητών φωτιστικών με ηλιακούς συλλέκτες κ.λ.π. Όλα τα ανωτέρω είναι βεβαίως αντικείμενο εκτέλεσης έργων εκ μέρους του Δήμου, ο οποίος έχει κάνει το σχετικό προγραμματισμό και προτεραιοποίηση. Αυτό που επισημαίνεται από την πλευρά του Συμπαραστάτη του Δημότη είναι οι εξής δύο παράμετροι: **α)** το γραφειοκρατικό πλαίσιο για τα δημόσια έργα είναι χρονοβόρο με άτεγκτες προθεσμίες ηλεκτρονικά ελεγχόμενες με συνέπεια οι καθυστερήσεις να είναι μεγάλες και ένα σημαντικό μέρος του χρόνου να καταναλώνεται στην αναμονή παρέλευσης των προθεσμιών ανάμεσα στα στάδια διαγωνισμών, αναθέσεων, ενστάσεων, κ.ο.κ. **β)** Οι μικρές και στοχευμένες παρεμβάσεις, οι οποίες είναι κατά κύριο λόγο επείγουσες, εντάσσονται στο πλαίσιο μεγαλύτερων έργων, τα οποία όμως καθυστερούν για τους λόγους που προαναφέρθηκαν, με αποτέλεσμα ο δημότης να μη βλέπει λύση στο μικρό πρόβλημα της καθημερινότητάς του (π.χ. να μπαίνει στο σπίτι του από ένα γεμάτο λακκούβες και λάσπη δρόμο περιμένοντας την ασφαλτόστρωση ή έστω τη χαλικόστρωση ως μέρος της συνολικής ανάπλασης της περιοχής του, η οποία πιθανότατα θα πάρει χρόνια). Συμπερασματικά, προτείνεται ο Δήμος Ιωαννιτών έπειτα από συστηματική καταγραφή τέτοιων αναγκών (για τις οποίες το Γραφείο του Συμπαραστάτη μπορεί να βοηθήσει με τις επισημάνσεις, που του έχουν τεθεί υπόψη) να υλοποιήσει στοχευμένα παρεμβάσεις και μικρά έργα είτε με τις υπηρεσίες του είτε με τη διαδικασία των απευθείας αναθέσεων σε εργολάβους, εννοείται με καθεστώς διαφάνειας και τήρησης ειδικού μητρώου εργοληπτών.

Τέλος κρίνεται σκόπιμο και αναφέρεται εν προκειμένω ως πρόταση να ιδρυθεί μια γραμμή επικοινωνίας και εξυπηρέτησης του Δήμου Ιωαννιτών, η οποία θα στελεχωθεί από άτομα, κατάλληλα εκπαιδευμένα, τα οποία και θα μπορούν να καταγράφουν άμεσα το πρόβλημα των δημοτών και να το διαβιβάζουν απευθείας ηλεκτρονικά στην αντίστοιχη υπηρεσία- Τμήμα του Δήμου, ώστε ο Δημότης εύκολα και γρήγορα να προωθεί το αίτημα του στην κατάλληλη θέση. Εκ του παραλλήλου προτείνεται η σύνταξη ενός ερωτηματολογίου (FAQs), με τις πιο δημοφιλείς και συχνές απορίες και ερωτήσεις των δημοτών αναφορικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Δήμου, το οποίο θα αναρτηθεί και ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα του Δήμου, ώστε να ανατρέχει τόσο ο Δημότης όσο και ο υπάλληλος προς άμεση απάντηση και ενημέρωση του πολίτη. Το Γραφείο του Συμπαραστάτη μπορεί να βοηθήσει με τις επισημάνσεις, που του έχουν τεθεί υπόψη, ώστε να υλοποιηθεί το συγκεκριμένο μοντέλο διαχείρισης των αιτημάτων των πολιτών.

Είναι πολύ ευχάριστο το γεγονός ότι πλέον έπειτα από τα χρόνια που έχουν προηγηθεί έχει γίνει συνείδηση στους δημότες η ύπαρξη και λειτουργία του θεσμού του Συμπαραστάτη και ότι μπορούν να προσφεύγουν σε αυτόν για την αντιμετώπιση των προβλημάτων, που προκύπτουν από τις σχέσεις, επαφές και συναλλαγές τους με το Δήμο. Το Γραφείο του Συμπαραστάτη είναι ήδη και πρέπει να αποδειχθεί και στη συνέχεια ένα σημαντικό εργαλείο για τη βελτίωση των σχέσεων των Δημοτών και Επιχειρήσεων με το Δήμο αλλά και για τη βελτίωση των ίδιων των υπηρεσιών του Δήμου.

Ιωάννινα, 29η Μαΐου 2025

Παναγιώτης Ι. Κατσάνος

Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης Δήμου Ιωαννιτών